

Nr 102.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående viss markkupp-låtelse för utvidgning av universitetets i Uppsala idrotts-plats; given Stockholms slott den 15 februari 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av stats-rådsprotokollet för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Arthur Engberg.

*Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stock-
holms slott den 15 februari 1935.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO,
ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Engberg anför efter gemensam beredning
med chefen för jordbruksdepartementet:

På därom av Kungl. Maj:t gjort förslag medgav 1906 års riksdag i skri-
velse den 23 maj 1906, nr 144, angående regleringen av utgifterna under
riksstatens åttonde huvudtitel, i samband med beviljande av anslag till upp-
förande av gymnastikbyggnad vid universitetet i Uppsala, att till utrymme
för idrottsplats åt universitetet finge upplåtas visst närmare angivet område
om 3,42 hektar av de landshövdingen i Uppsala län förut på lön anslagna,
numera till statsverket indragna löningsjordarna inom Uppsala stads om-
råde, att tillträdas den 14 mars 1907 samt under villkor, bland andra, att,
därest området icke vidare komme att användas till idrottsplats vid univer-

sitetets gymnastiska institution, detsamma skulle återställas till statsverket i enahanda skick, som det ägde vid upplåtelsen.

I enlighet med uppgjorda planer iordningställdes sedermera berörda område till idrottsplats för studentkåren och har skötseln av idrottsplatsen alltsedan dess invigning år 1909 varit anförtrodd Uppsala studenters idrottsförening.

Fråga har emellertid nu uppkommit om idrottsplatsens ombyggnad och utvidgning. Sålunda har det *mindre akademiska konsistoriet i Uppsala* — under åberopande av en av idrottsföreningen gjord och av universitetets drätsel-nämnd tillstyrkt framställning — hemställt, att Kungl. Maj:t måtte *dels* såsom statligt beredskapsarbete låta i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet bifogade ritningar och kostnadsbeskrivning utföra ifrågavarande ombyggnad eller, därest detta icke kunde bifallas, på sätt Kungl. Maj:t funne lämpligt, anslå för ombyggnaden erforderliga medel, enligt föreliggande preliminär kostnadsberäkning uppgående till 198,000 kronor, *dels ock* medgiva, att till erforderlig utvidgning av idrottsplatsen finge upplåtas ett Kungl. Maj:t och kronan tillhörigt, till Uppsala läns hushållningssällskap utarrenderat område om cirka 1,3400 hektar, beläget söder om den nuvarande idrottsplatsen och å bifogad planritning angivet inom grön begränsningslinje.

Idrottsföreningen har i sin ovanberörda framställning till stöd för förslaget anfört i huvudsak följande:

Idrottsföreningen hade under de gångna åren med de medel, föreningen erhållit för uthyrande av idrottsplatsen, verkställt de förbättringar och ändringsarbeten å idrottsplatsen, som föreningen ansett mest nödvändiga. Föreningen, som utom dessa medel icke ägde några andra inkomster eller tillgångar, hade dessutom vid skilda tillfällen av Uppsala universitet erhållit bidrag till kostnaderna för en del anläggningar i läktarbyggnaden, staket samt nödvändiga reparationer m. m.

De åtgärder, som sålunda vidtagits, hade emellertid icke varit tillräckliga för erhållandet av en idrottsplats, som kunde giva de studerande vid universitetet de möjligheter till idrottsutövning, som vore önskvärd. Behovet av ökade utrymmen och modernare anläggningar hade för varje år som gått blivit allt större och idrottsplatsen kunde för närvarande icke anses fylla de berättigade krav, som man ställde på en idrottsplats i vår tid.

Den nuvarande läktarbyggnaden hade uppförts år 1909 och hade då varit avsedd att vara förvaringsbod för idrottsredskap, båtar och kanoter. Byggnaden hade sedermera förändrats och vore numera inredd till omklädningsrum m. m. Dessa omklädningsrum vore mycket mörka och fuktiga och verkade allt annat än hygieniska, trots att föreningen allvarligen strävat att hålla dem i gott skick. Moderna bekvämligheter saknades helt och hållet i byggnaden och särskilt vore saknaden av varmvatten och värmeledning kännbar. Läktarbyggnaden i sin helhet vore för övrigt i mycket stort behov av reparationer. Tennisbanorna på idrottsplatsen anlades år 1909 och hade sedan dess icke varit föremål för någon omläggning och befunne sig för närvarande i dåligt skick. Det vore icke möjligt att genom underhåll förbättra banorna utan de vore i starkt behov av omläggning. Fotbollsplanen och löparbanorna hade år 1925 undergått vissa förbättringsarbeten

men vore dock på grund av mindre god dränering långt ifrån av god beskaffenhet. Samma förhållande gällde ifråga om hopp- och kastbanorna. De sistnämnda vore dessutom alltför otillräckliga, varigenom alltför stora riskmoment uppstode. Även i övrigt vore idrottsplatsen i många avseenden otillräcklig och i stort behov av förbättringar.

Idrottsplatsens betydelse för de studerande vid Uppsala universitet hade under de senaste åren blivit allt större, särskilt genom inrättandet av de s. k. idrottsdagarna i skolorna, varigenom lärare utom sin vanliga undervisning måste tjänstgöra såsom ledare och instruktörer i idrott och idrottslekar. På grund härav hade det blivit nödvändigt, att blivande lärare under sin studietid vid universitetet inhämtade de kunskaper om idrott och idrottsutövning, som vore en nödvändig förutsättning för en god och skicklig idrottsundervisning. Men icke blott blivande lärare utan även blivande präster och andra studerande, som efter avslutandet av sina studier komme att ägna sig åt fostran av ungdom, vore i stort behov av idrottskunskaper, ty deras uppgift vore även att skapa i fysiskt avseende sunda människor. Genom dem skulle idrotten göras till en hela folkets egendom. För att de studerande ute i livet skulle kunna fylla sin idrottsliga uppgift fordrades emellertid framför allt, att de vid universitetet kunde inhämta sina idrottsliga kunskaper och utöva idrott under gynnsamma förhållanden. Det vore av vikt att de till sitt förfogande hade en idrottsplats, som kunde tillfredsställa deras berättigade krav på enkel bekvämlighet. I annat fall komme deras intresse att minskas eller försvinna och deras idrottsliga utbildning bli av ringa värde.

Uppsala studenters idrottsförening hade sedan lång tid tillbaka haft tanken riktad på möjligheten att kunna utvidga och modernisera idrottsplatsen men föreningen hade icke haft de ekonomiska resurser, som erfordrades för genomförandet av ett dylikt företag. I samarbete med svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbunds idrottsplatskommitté hade föreningen emellertid uppgjort förslag till idrottsplatsens utvidgning och ombyggnad. Enligt inhämtat anbud kunde kostnaden för förslaget genomförande beräknas till 198,000 kronor.

Sedan *kanslern för rikets universitet* med tillstyrkande utlåtande av den 1 augusti 1934 överlämnat handlingarna i ärendet till Kungl. Maj:ts prövning, hava yttranden vidare avgivits av Uppsala läns hushållningssällskaps förvaltningssällskap såsom representant för hushållningssällskapet i egenskap av arrendator av ifrågavarande område samt av vederbörande *domänintendent* ävensom den 6 november 1934 av domänstyrelsen.

Uppsala läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott har efter verkställd närmare utredning förklarat sig villig att avstå marken, som för närvarande användes till trädskola, före arrendetidens utgång den 14 mars 1936 mot en ersättning av 11,500 kronor.

Domänstyrelsen har anfört i huvudsak följande:

Det markområde, om 1,3400 hektar, varom vore fråga, utgjorde viss del av den till landshövdingen i Uppsala län förut anslagna löningsjorden eller del av den så kallade Slotshumlegården. Området, som stode under styrelsens förvaltning och som vore obebyggt, vore jämte vissa andra områden

upplåtet på arrende till länets hushållningssällskap mot en årlig avgäld av 910 kronor. Arrendetiden utginge den 14 mars 1936.

Styrelsen hade för sin del intet att erinra mot att den del av Slottshumlegården, som erfordrades för utökning av universitetets idrottsplats, vid arrendetidens utgång eller dessförinnan, därest universitetet härom kunde träffa överenskommelse med arrendatorn, överlämnades till universitetet. Emellertid borde vid bifall till den föreliggande framställningen föreskrift lämnas om domänfondens nedskrivning med belopp, motsvarande taxeringsvärdet.

I anledning av hushållningssällskapets ersättningskrav har sedermera det mindre akademiska konsistoriet i en av kanslern med utlåtande av den 29 oktober 1934 överlämnad skrivelse hemställt, bland annat, att upplåtelsen av ifrågasvarande område måtte ske från den 14 mars 1936, vilken dag nu gällande arrendekontrakt med hushållningssällskapet upphörde att gälla.

Genom beslut den 14 december 1934 fann Kungl. Maj:t den föreliggande framställningen, i vad densamma avsåg utförande såsom statligt beredskapsarbete av idrottsplatsens ombyggnad, icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Departementschefen.

Av Kungl. Maj:ts nyssberörda beslut framgår, att de ifrågasatta ombyggnadsarbetena icke ansetts böra — åtminstone för närvarande — utföras såsom statligt beredskapsarbete. Jag har nu icke heller för avsikt att för Kungl. Maj:t framlägga förslag om dessa arbetens verkställande omedelbart i annan ordning.

Däremot anser jag, att frågan om upplåtelse av ytterligare mark för idrottsplatsen redan nu bör tagas under prövning med hänsyn till att det område, som bör komma ifråga för ändamålet, bliver disponibelt den 14 mars 1936, då gällande arrendeavtal beträffande området utlöper.

Lika med universitetsmyndigheterna finner jag en utvidgning och ombyggnad av idrottsplatsen vara önskvärd. Vid sådant förhållande skulle det vara olämpligt, om det för utvidgningen erforderliga området för någon längre tid ånyo utarrenderades för annat ändamål. Då det för närvarande torde vara ovisst, när universitetet kan komma i tillfälle att disponera de för ifrågasvarande ombyggnad erforderliga medlen, finner jag mig böra tillstyrka, att förevarande område, räknat från den tidpunkt, Kungl. Maj:t bestämmer, överlämnas till Uppsala universitet för att användas till idrottsplatsens utvidgning. Under tiden intill dess så sker, torde området av domänstyrelsen för högst ett år i sänder kunna utarrenderas, och torde vid tidpunkten för överlämnandet i enlighet med domänstyrelsens förslag domänfonden böra nedskrivnas med ett belopp, motsvarande områdets taxeringsvärde. För upplåtelsen torde böra gälla, förutom de villkor, Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva, att området, därest detsamma icke kommer att användas till idrottsplats, skall återställas till statsverket i enahanda skick, som det vid upplåtelsen befanns äga.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till utvidgning av idrottsplatsen vid Uppsala universitet må till universitetet mot den nedskrivning av domänfonden, som av Kungl. Maj:t prövas skälig, från den tidpunkt Kungl. Maj:t bestämmer överlätas omförmälda, å en i ärendet företedd karta inom grön begränsningslinje angivna område om 1,3400 hektar av de till landshövdingen i Uppsala län förut på lön anslagna, numera till statsverket indragna löningsjordarna inom Uppsala stads område, under villkor att, därest ifrågavarande område icke kommer att användas till idrottsplats, detsamma skall till staten återställas i samma skick, som det vid upplåtelsen befanns äga, samt under de förutsättningar i övrigt, som kunna av Kungl. Maj:t bestämmas.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Johannes Dillner.
